

ԿՐՈՆԱԿԱՆ

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ՍԵՐ

«Սիրեցե՛ք ձեր քնամիմքը»

Մատթ․ Ծ 44:

Մատթէոս Աւետարանիչի գրի առած Յիսուսի յիշեալ խօսքը առանցքը կը կազմէ նոր կտակարանեան բարոյական ըմբռնում-մին: Սոյն նախադասութիւնը իր իսկական իմաստին մէջ ցոյց կու տայ չորստոնէական վարդապետութեան դործնականացումը: Քրիստոսի կողմէ արտասանուած երեք բառեր են անոնք, որոնք իրենց խորքին մէջ խտացումն են Լիբան Քարոզին:

«Սիրեցե՛ք ձեր քնամիմքը» ոմանց համար անկարելի է անիրադրծելի նկատուած պատգամն է Քրիստոսի: Բայց ան, իր էութեան մէջ իսէյան է չորստոնէութեան: Քրիստոս իր քարոզութեանց ընթացքին ընդդէմ սկզբունքներ՝ որոնք սերտորէն կապ ունին մեր առօրեայ կեանքին հետ: «Սիրեցե՛ք ձեր քնամիմքը» զգեստն է զուտ չորստոնէական նկարագիր: Ան յատուկ է միայն չորստոնէութեան:

Մեկնաբանելէ առաջ մեր բնաբանը, անհրաժեշտ է որ ուշի-ուշով կարգանք քննարկաբանական սէրը նկարագրող ժամողական հատուածը Մատթէոսի Աւետարանին:

«Լսե՛ր էք որ ըսուեցաւ, քու ընկերդ սիրես ու քնամիմդ առես: Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ, սիրեցե՛ք ձեր քնամիմքը, որ հենց էք ձեզ սիրեցե՛ք, բարի ըրէ՛ք անոնց որ ձեզ կ'ատեն, եւ ազօթք ըրէ՛ք անոնց համար որ ձեզ կը շարշրկեն ու կը հալածեն, որպէսզի ձեր երկնաւոր Հօրը որդիներն ըլլաք: Վասնզի իր արեւը կը ծագեցնէ թէ՛ չարերուն եւ թէ՛ բարիներուն վրայ, եւ անձրեւ կը զրկէ թէ՛ արգարներուն եւ թէ՛ մեղաւոր-ներուն վրայ: Վասնզի եթէ զուգ ձեզ սի-

րողները սիրէք, ի՞նչ վարձք կ'ունենաք, չէ՞ որ մաքսաւորներն ալ նոյնը կ'ընեն: Եւ եթէ միայն ձեր եղբայրներուն բարեւ տաք, ի՞նչ աւելի կ'ընէք ուրիշներէն. չէ՞ որ մաքսաւորներն ալ նոյնը կ'ընեն» (Մատթ․ Ծ 43-47):

Քրիստոս սէրը հիմը նկատած է մարդկային-անձնական յարաբերութեանց: Սիրով պէտք է հաղորդակցինք մեր ընտանիքի անդամներուն, մեր զրացիներուն հետ եւ այն անձներուն՝ որոնց կը հանդիպինք մեր առօրեայ կեանքի ընթացքին:

Յիսուսի սիրոյ պատուիրանը չորստոնէական միայն կրնայ իրագործել՝ Ս․ Հոգւոյն շնորհով: Քրիստոս մեր մէջ ապրելով է որ մենք կրնանք կատարել իր կամքը: Անուամայն կամքը կը պահանջէ մեզմէ սիրել մեր քնամիմքը եւ ազօթել անոնց համար:

Աստուածորդին իր սիրոյ պատգամով ի յայտ կը բերէ Աստուծոյ գործօն ներկայութիւնը աշխարհի մէջ: Աստուած անսահման սիրով կը բարեգործէ երկրի վրայ: Ան իր բարիքները կը բաշխէ իր ստեղծած արարածներուն վրայ առանց խտրութեան: Սաղմոսերգուն իրաւացիօրէն բացազանչած է առ Աստուած. «Աչք ամենեցուն ի քեզ յուսան, եւ զու տառ կերակուր նոցա ի ծառու. տառ դու նոցա եւ կերակուր: Բանաս զձեռն քո, եւ լցուցանես զամենեւեան քաղցրութեամբ կամօք քովք» (Սաղմոս Դաւթի, ԺՅՁ 15-16): Իսկ Սուրբն Նարեկացին կ'ազօթէ Աստուծոյ, ըսելով. «Ո՛ր՜ով անձրեւ բարձրեալ, հողինեղու բարի պէտ, խաղաղութեան առաջնորդ, եւ անոխակալութեան

սահման, ի բարին յիշէ նաեւ մեր մարդկային թշնամիները եւ ողորմութիւն ու քաւութիւն շնորհէ անոնց: Իմ պատճառովս մի՛ բարկանար անոնց, Տէ՛ր, եւ ներէ՛ իրենց յանցանքներուն, որոնք թերեւ իրաւունքով ալ յանցաւոր են հանդէպ մեզի: Ու մինչ ես Բենէ բարիք կը խնդրեմ դիւ տառններուն համար, Դուն ալ, զու մեծութեանդ համեմատ, անճառելի բարեքներ հրաշագործէ: Զիս թշնամանողները մի՛ ուշնշացներ, այլ բարեփոխէ: Իմ եւ անոնց մէջ ալ բարիք սերմանէ՝ (Նարեկ, Բան 29):

Կարժէ հարց տալ թէ որո՞նք են մեր թշնամիները: Պատերազմի ժամանակ անոնք այնքան հեռու են որ անձնական յարաբերութիւն չունինք անոնց հետ: Կազաղութեան ատեն անոնք գոյութիւն ունենալ չեն թուիր: Յիսուս երբ թշնամի բառը կը գործածէր, անոր մաքին մէջ կը պտտկերանային ատելի անձինք: Աւելի ըմբռնելի կը դառնայ Քրիստոսի խօսքը, երբ առպէ՛ս հասկնանք. «Սիրեցէ՛ք զանոնք՝ զորոս կ'ատէք»: Այլ խօսքով, մարդ մը պէտք է իր տառելութիւնը փոխէ սիրոյ զգացողութիւն հետ: Քրիստոս անձի մը ինքզինք զապելու մեթոտին փոխարէն քարոզեց այն՝ ինչ որ հոգեբանորէն կարելի է. այսինքն բարկութիւնը բարեփոխել նոր յուզովի մը հետ: Նախապէս երբ բան մը կ'ատէիր, այժմ զայն պիտի սիրես:

Քրիստոսի սիրոյ պատուէրը իրազործելի չէ՝ միայն մեծ անձնատուութիւններու կամ սուրբերու կողմէ: Ան քրիստոնէական նկարագրին անհրաժեշտ մասը կը կազմէ: Քրիստոս, աշխարհի անշմար մէկ անկիւնը մեծցած, աղքատ մէկն էր, որ կարճ ժամանակ մը քարոզեց, անեցաւ սոսուար թիւով

հետեւորդներ եւ անփառունակ կերպով խաչուեցաւ որպէս ոճրագործ մը: Սակայն քաղաքակրթութեան պատմութենէն պիտե՛ք որ մեծ եղաւ անոր ազդեցութիւնը մարդկութեան վրայ, քանի որ Ան կրցաւ սիրել իր թշնամիները եւ նոյնիսկ ազօթեց անոնց համար: Քրիստոս զտաւ զազանէրք տառելութիւն սիրով փոխարինելու: Պատմութեան մէջ, ան մեզի կը ներկայանայ իր բեւ մանաւանդ ու կատարեալ անհատականութիւն ունեցող մէկը:

Քրիստոս իր զառժ սիրոյ ուժին զողորմելը միայն իրեն չվերապահեց, այլ սեփականութիւնը զարձուց համայն մարդկութեան: Ան սորվեցուց մեզի որ տառելով մեր նմանները, նախ ասած կ'ըլլանք մենք զմեզ եւ երկրորդ՝ տառելութիւնը տեսապէս ժրտական արդիւնք կու տայ ու կը յոնդէ մեր անհատականութիւնը: Ընդհակառակը, երբ դժուարին խնդիրներ սիրով դիմադրուենք, ոչ միայն այդ դժուարութիւնները յաղթահարած կ'ըլլանք, բայց մանաւանդ ձերբազատուած՝ մեր հար քանդող յոռի սովորութիւններէ: Մեզ ատողները սիրելով երբեք չենք նուաստանար, այլ ցոյց կու տանք քրիստոսանման մեր ուժեղ անհատականութիւնը:

Որպէս եղբակացութիւն քրիստոնէական սիրոյ մասին մեր խորհրդածութեան, չրիստոսավայել սիրով դիմադրուենք ասէն տեսակի պատահար որ զրգիւ կը հանդիսանայ մեզ բարկութեան մղելու և տկարացնելու մեր անհատականութիւնը. նրկրի վրայ, մեր ապրած կեանքի ընթացին, զբրիստոնէական սէրը որդեգրենք իրեն մեր դործելակերպ, օրինակ ունենալով մեծ վարդապետին կեանքը, որպէսզի մեր յորր

ԲԱՄԳԷՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԹՈՓԺԵԱՆ